

## Plenum

Onsdag 10.6.2026 kl. 14.06—18.03

### 13. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om införande av reformen av upptagning och mottagande av muntlig bevisning i de allmänna domstolarna och om ändring av rättegångsbalken och vissa andra lagar

Regeringens proposition RP 99/2026 rd  
Utskottets betänkande LaUB 16/2026 rd

#### *Första behandlingen*

**Andre vice talman Tarja Filatov:** Ärende 13 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger lagutskottets betänkande LaUB 16/2026 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Den allmänna debatten börjar. — Ledamot Hänninen, varsågod.

#### *Debatt*

16.39 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Oikeusjärjestelmämme on turvallisen arjen kannalta tärkeää ja siksi ansaitsee huomiomme. Kyse on uudistuksesta, joka liittyy suullisen todistelun tallentamiseen ja sen hyödyntämiseen tuomioistuimissa. Tämä ei ehkä kuulosta suurelta, mutta käytännössä uudistuksella muutetaan sitä, miten oikeudenkäynnit toimivat, ja ennen kaikkea sitä, kuinka nopeasti ja luotettavasti oikeus toteutuu. Kyse on kokonaisturvallisuuden kannalta tärkeästä uudistuksesta, koska sen ytimessä on luottamus siihen, että rikoksista tuomitaan ja oikeutta saa.

Myös lakivaliokunta on käsittelyssään katsonut tämän uudistuksen erittäin tarpeelliseksi.

Arvoisa puhemies! Tällä uudistuksella on hyvin konkreettinen merkitys ihmisten arkeen ja oikeuden toteutumiseen, koska kyse on siitä, miten todistajia kuullaan oikeudessa ja miten heidän kertomuksensa siirtyvät eri oikeusasteisiin. Jatkossa käräjäoikeudessa kuultavat todistajat tallennetaan videolle, ja kun asia etenee hovioikeuteen tai korkeimpaan oikeuteen, todistelu voidaan ottaa vastaan suoraan tältä tallenteelta. Se tarkoittaa, että samaa todistajaa ei tarvitse aina kutsua uudelleen paikan päälle kertomaan asiansa alusta ja uudelleen. Tässä uudistuksessa siis voittavat sekä riippumaton oikeusjärjestelmämme että jokainen todistuksen antaja. Jatkossa myös suulliset todistelut ovat turvassa ja eivät kuormita asianosaisia toistuvalla byrokratialla.

Arvoisa puhemies! Tämä uudistus tekee oikeudenkäynneistä sujuvampia ja selkeämpiä. Kun todistajia ei tarvitse kuulla moneen kertaan eri oikeusasteissa, asian käsittely nopeutuu. Tämä on tärkeää sekä uhrien että syytettyjen että koko oikeusjärjestelmän kannalta. Samalla oikeusturvaa parantaa se, että videotallenne säilyttää todistelun tarkasti sellaisena kuin se on annettu, ilmeineen ja eleineen. Tämä vähentää tulkinnanvaraa ja varmistaa, että

## Punkt i protokollet PR 63/2026 rd

muutoksenhaku perustuu samaan aineistoon kuin alkuperäinen ratkaisu. Siksi tämä on uudistus, joka tuo oikeuden tähän päivään ja osaksi nykyistä digitaalista yhteiskuntaa.

Arvoisa puhemies! Kyse on kuitenkin myös suoraan turvallisuudesta. Turvallinen yhteiskunta ei synny pelkästään poliisin ja rikosten torjunnan kautta vaan myös siitä, että riippumaton oikeus toimii nopeasti, luotettavasti ja uskottavasti. Turvallisuuden näkökulmasta tässä esityksessä on paljon hyvää: rikosasioiden käsittely nopeutuu, uhrien asema paranee, todistajien turvallisuus paranee ja oikeuden luotettavuus paranee, kun väriiden tuomioiden riski pienenee.

Turvallinen yhteiskunta rakentuu siitä, että ihmiset voivat luottaa oikeuteen. Siksi, arvoisa puhemies, on myös tärkeää korostaa, että tämä on hyvä ja tarpeellinen uudistus. Se tekee oikeudenkäynneistä sujuvampia, vahvistaa oikeusturvaa ja parantaa turvallisuudentunnetta yhteiskunnassa. Kyse on lopulta yksinkertaisesti siitä, että oikeuden pitää toimia ja siihen on voitava luottaa. Tämä uudistus vie meitä juuri tähän suuntaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

**Toinen varapuhemies Tarja Filatov:** Edustaja Karlsson.

**16.44 Anette Karlsson sd:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Käsittelyssä oleva hallituksen esitys toteuttaa aiemmin hyväksytyin uudistuksen, jossa käräjäoikeudessa vastaanotettu suullinen todistelu tallennetaan kuva- ja äänitallenteelle ja muutoksenhaussa todistelu voidaan ottaa vastaan pääsääntöisesti tältä tallenteelta. Uudistuksen tavoitteet ovat kannattavia: näytön arvioinnin laadun parantaminen, muutoksenhaun sujuvoittaminen sekä asianosaisille ja todistajille aiheutuvan kuormituksen vähentäminen.

Valiokunnan saaman selvityksen perusteella myös uudistuksen edellyttämät tekniset ratkaisut ja koulutus ovat siinä vaiheessa, että voimaantulo lokakuussa on mahdollinen. Samalla on kuitenkin huolehdittava siitä, että järjestelmät toimivat käytännössä luotettavasti, sillä oikeusturva ei saa jäädä teknisten ratkaisujen varaan.

Arvoisa puhemies! Valiokunnan asiantuntijakuulemisissa nousi esiin kysymys, joka on oikeudenhoidon sujuvuuden ja asianosaisten oikeusturvan kannalta tärkeä. Kyse on oikeudenkäyntien kuva- ja äänitallenteiden saatavuudesta oikeudenkäyntiasiamiehille. On vaikea perustella, miksi oikeudenkäyntiasiamiehen, jota sitovat tiukat salassapito- ja ammattieettiset velvoitteet, on edelleen matkustettava tuomioistuimeen tutustuakseen avoimessa oikeudenkäynnissä syntyneeseen kuvatallenteeseen. Tällainen menettely ei vahvista oikeusturvaa vaan lisää tarpeettomasti kustannuksia ja hallinnollista taakkaa sekä vaikeuttaa muutoksenhaun huolellista valmistelua erityisesti laajoissa ja monimutkaisissa oikeudenkäynneissä. Samalla sääntely on epä johdonmukaista, koska pelkkä äänitallenne voidaan tietyin edellytyksin luovuttaa myös tuomioistuimen ulkopuolelle.

Suljetuin ovin käsitellyissä asioissa tai muutoin arkaluontoisissa tilanteissa rajoitukset ovat luonnollisesti perusteltuja. Avoimissa oikeudenkäynneissä lähtökohdan tulisi kuitenkin olla se, että oikeudenkäyntiasiamiehellä on käytössään ne välineet, joita hän tarvitsee päämieheensä oikeuksien tehokkaaseen ja asianmukaiseen valvontaan ja puolustamiseen.

Tulemme tekemään asiassa lausuman, jotta oikeudenkäyntiavustajat ja syyttäjät saisivat myös äänitallenteen käyttöönsä. — Kiitos.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

### **Punkt i protokollet PR 63/2026 rd**

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—4 i proposition RP 99/2026 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.